

ΠΡΟΤΑΣΗ

ΚΙΝΗΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΝΘΑΡΡΥΝΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΜΑΡΔΑΣ

Υφυπουργός Εξωτερικών

- **Κατάργηση της εισφοράς του Ν. 128/75**

Σκοπός της εισφοράς του Ν.128/75 ήταν να δημιουργηθεί μια δεξαμενή πόρων για την πριμοδότηση των ελληνικών εξαγωγικών επιχειρήσεων ώστε να γίνουν πιο ανταγωνιστικές οι εξαγωγές της χώρας. Με την με αριθμό 46/21/1999 Υπουργική Απόφαση, είχε μειωθεί η εισφορά από 1,2% στο 0,6%, όπως ισχύει σήμερα για όλες τις τραπεζικές εργασίες και συναλλαγές.

Δεδομένου ότι σήμερα η Ευρωπαϊκή Ένωση απαγορεύει την πάσης φύσεως άμεση ενίσχυση προς ιδιωτικές επιχειρήσεις ειδικά για αύξηση της ανταγωνιστικότητας τους και ενίσχυσης των εξαγωγών, στο πλαίσιο της ίσης μεταχείρισης, η ουσία της εν λόγω εισφοράς εκλείπει.

Ως εκ τούτου προτείνεται η κατάργηση της εισφοράς του Ν.128/75.

Εναλλακτικά προτείνονται τα εξής:

1. Αξιοποίηση της εν λόγω εισφοράς για την ενίσχυση της εξωστρέφειας και της ανταγωνιστικότητας της Ελληνικής Οικονομίας μέσω της εξόφλησης των οφειλών του Δημοσίου προς τις επιχειρήσεις.
2. Μείωση του ποσοστού της εισφοράς κατά 50% για τις δανειοδοτήσεις και λοιπές τραπεζικές εργασίες ειδικά των εξωστρεφών επιχειρήσεων.

- **Ειδικά έξοδα εξαγωγών**

Στο παρελθόν ορισμένες επιχειρήσεις κυρίως εξαγωγικές, είχαν το δικαίωμα να εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα τους κάποια ποσά χωρίς παραστατικά επειδή λόγω της φύσης τους δεν είναι δυνατή η λήψη παραστατικών. Προτείνεται η επαναφορά της δυνατότητας αυτής για εξαγωγικές προς τρίτες χώρες επιχειρήσεις, με προσαρμογή των ορίων στα νέα οικονομικά δεδομένα.

Νομοθετική Παρέμβαση

Στον ν. 4172/2013 προστίθεται άρθρο 22B με τίτλο «Ειδικά έξοδα εξαγωγών προς τρίτες χώρες» που έχει ως εξής:

«Στις εξαγωγικές επιχειρήσεις με εξαγωγές προς τρίτες χώρες αναγνωρίζεται, από την 1η Ιανουαρίου 2016 έως και την 31η Δεκεμβρίου 2022, έκπτωση χωρίς δικαιολογητικά, από τα ακαθάριστα έσοδα αυτών, για την αντιμετώπιση ειδικών δαπανών για τις οποίες, λόγω της φύσεως τους, δεν είναι εφικτή η λήψη αποδεικτικών στοιχείων, υπολογιζόμενη στα αναφερόμενα πιο κάτω ακαθάριστα έσοδα με βάση την ακόλουθη κλίμακα:

Ακαθάριστα έσοδα σε ευρώ	Ποσοστό έκπτωσης
Έως 2.200.000 €	2%
Από 2.200.000,01 € έως 8.800.000 €	1%
Πάνω από 8.800.000,01 €	0,5%

Ως ακαθάριστα έσοδα, επί των οποίων υπολογίζεται η έκπτωση χωρίς δικαιολογητικά, λαμβάνονται τα ακαθάριστα έσοδα από εξαγωγές προϊόντων προς τρίτες χώρες.»

- **Έκπτωση Φόρου για συμμετοχή σε διεθνείς εκθέσεις και εμπορικές αποστολές**

Προτείνεται η παροχή κινήτρου για έκπτωση φόρου σε όσες επιχειρήσεις συμμετέχουν σε διεθνείς εκθέσεις και σε εμπορικές αποστολές. Με το μέτρο αυτό αναμένεται να ενισχυθεί η διεθνής παρουσία των ελληνικών επιχειρήσεων. Το συγκεκριμένο κίνητρο έχει ελεγχθεί ως προς τη συμβατότητα του με τους κοινοτικούς κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων. Είναι απόλυτα συμβατό με το άρθρο 19 της Οδηγίας..... που προβλέπει άμεση ενίσχυση των εξαγωγέων εκθετών ύψους 50% των συνολικών δαπανών τους για συμμετοχή σε εκθέσεις. Επειδή αδυνατεί ο κρατικός προϋπολογισμός να δώσει άμεσες επιδοτήσεις, γι αυτό προτείνεται μια εναλλακτική μορφή επιδότησης με σχεδόν ισοδύναμο αποτέλεσμα.

Διάταξη

Στο άρθρο 29 του ν. 4172/2013 προστίθεται παράγραφος 7 ως εξής:

«Από το φόρο που υπολογίζεται με βάση το παρόν άρθρο αφαιρούνται ισόποσα οι ετήσιες δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν για τη συμμετοχή σε διεθνείς εκθέσεις. Με απόφαση του Καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής.»

Αν δεν το δεχθεί αυτό η Επιτροπή τότε η αφαίρεση από τα κέρδη μπορεί να πάρει την ακόλουθη μορφή: Να προστίθενται στις δαπάνες της εταιρίας το διπλάσιο των δαπανών

που πραγματοποίησε ο εκθέτης για τη συμμετοχή του σε μια διεθνή έκθεση ή σε εμπορικές αποστολές.

Στο άρθρο 58 του ν. 4172/2013 προστίθεται παράγραφος 6 ως εξής:

«Από το φόρο που υπολογίζεται με βάση το παρόν άρθρο αφαιρούνται ισόποσα οι ετήσιες δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν για τη συμμετοχή σε διεθνείς εκθέσεις. Με απόφαση του Καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παραγράφου αυτής.»

Και εδώ το ίδιο, ως ανωτέρω. Αν δεν το δεχθεί αυτό η Επιτροπή τότε η αφαίρεση από τα κέρδη μπορεί να πάρει την ακόλουθη μορφή: Να προστίθενται στις δαπάνες της εταιρίας το διπλάσιο των δαπανών που πραγματοποίησε ο εκθέτης για τη συμμετοχή του σε μια διεθνή έκθεση ή σε εμπορικές αποστολές.

- **Οριζόντια ενθάρρυνση επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας
- Αλλαγή του άρθρου 22^A του ν.4172/2013**

Επιδίωξη της παρέμβασης είναι η αναστροφή της περιορισμένης τεχνολογικής και επιστημονικής έρευνας στον ιδιωτικό τομέα. Στην κατεύθυνση αυτή προτείνονται τα εξής:

- Άμεση έκδοση του Προβλεπόμενου Προεδρικού διατάγματος, το οποίο θα καθορίσει το εύρος των επιλέξιμων δαπανών επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας σύμφωνα με το πλήρες εύρος των ορισμών του Frascati Manual, όπως ισχύει στις περισσότερες Ευρωπαϊκές και όπως έχει προβλεφθεί στην αιτιολογική έκθεση του σχετικού άρθρου του νόμου.
- Ενίσχυση του κινήτρου έτσι ώστε το αποτέλεσμα της προσαύξησης να φτάνει τις πρώτες σε κατάταξη χώρες της Ε.Ε. για να είμαστε τουλάχιστον ανταγωνιστικοί με αυτές.
- Νομοθετική αλλαγή ώστε να υπάρξει διαχωρισμός στις δαπάνες επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας (τροποποίηση του άρθρου 22^A του Ν.4172/2013), σε δαπάνες βιομηχανικής έρευνας και πειραματικής ανάπτυξης, ανάλογα με το μέγεθος της επιχείρησης.

Μεγάλες Επιχειρήσεις

- Βιομηχανική Έρευνα: 270%
- Πειραματική Ανάπτυξη: 185%
- Μελέτες Σκοπιμότητας: 270%

Μεσαίες Επιχειρήσεις

- Βιομηχανική Έρευνα: 305%
- Πειραματική Ανάπτυξη: 220%

- ο Μελέτες Σκοπιμότητας: 305%

Μικρές Επιχειρήσεις

- ο Βιομηχανική Έρευνα: 340%
- ο Πειραματική Ανάπτυξη: 255%
- ο Μελέτες Σκοπιμότητας: 340%

Αναμενόμενα Αποτελέσματα

Με την πλήρη υιοθέτηση του Frascati Manual, ως το σημείο αναφοράς της οριοθέτησης επιλεξιμότητας των δαπανών έρευνας, η Ελληνική νομοθεσία θα αποκτήσει το ίδιο πλαίσιο με τις υπόλοιπες Ευρωπαϊκές χώρες. Έτσι, με τη μείωση του κόστους διεξαγωγής της έρευνας θα τονωθούν σημαντικοί κλάδοι που υλοποιούν εφαρμοσμένη έρευνα και οι οποίοι στο παρελθόν δεν είχαν πρόσβαση στο μέτρο. Τέτοιοι κλάδοι είναι αυτοί που αναπτύσσουν νέα προϊόντα / υπηρεσίες μέσω διαδικασιών δημιουργίας νέας γνώσης, με χαρακτηριστικά παραδείγματα να είναι:

- ο Η Φαρμακευτική βιομηχανία (δραστηριότητες κλινικών ερευνών)
- ο Η βιομηχανία / μεταποίηση υψηλότερης προστιθέμενης αξίας και δημιουργίας σύνθετων προϊόντων
- ο Οι Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνίας για την ανάπτυξη καινοτόμου λογισμικού και εξοπλισμού
- ο Ο Αγροτοδιατροφικός τομέας, ως προς την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων πληροφορικής.

Η μείωση του κόστους διεξαγωγής έρευνας των επιχειρήσεων αναμένεται ότι θα δημιουργήσει εναλλακτικά τις παρακάτω θετικές επιπτώσεις στην Ελληνική Οικονομία:

- Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων με σημαντική ερευνητική δραστηριότητα, μέσα από τη μείωση του κόστους προϊόντων / υπηρεσιών με πιθανό αποτέλεσμα την αύξηση των εξαγωγών.
- Ανάπτυξη της δραστηριότητας έρευνας των επιχειρήσεων με πιθανό αποτέλεσμα: 1) τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας έρευνας στις επιχειρήσεις και ως εκ τούτου την αύξηση των φορολογικών εσόδων και ασφαλιστικών εισφορών και 2) την αύξηση του επιπέδου καινοτομίας προϊόντων και υπηρεσιών με πιθανό αποτέλεσμα τη βελτίωση της διεθνούς θέσης των επιχειρήσεων και την αύξηση των εξαγωγών.
- Προσέλκυση επιχειρήσεων του εξωτερικού να δημιουργήσουν κέντρα έρευνας στην Ελλάδα και ειδικότερα νέες θέσεις εργασίας στις επιχειρήσεις με πιθανό αποτέλεσμα την αύξηση φορολογικών εσόδων και ασφαλιστικών εισφορών.
- Οι μη ενεργές σε έρευνα επιχειρήσεις ενδέχεται να δραστηριοποιηθούν σε ερευνητικές δραστηριότητες.

- **Ενθάρρυνση ευρεσιτεχνιών και καινοτομίας. Αλλαγή του άρθρου 71 του Ν.3842/2010**

Το άρθρο 71 του Ν. 3842/2010, παρέχει τη δυνατότητα μεταφοράς του φόρου των κερδών που προέρχονται από την εκμετάλλευση διεθνούς αναγνωρισμένης ευρεσιτεχνίας για τα πρώτα 3 χρόνια εκμετάλλευσης. Τα απαλλασσόμενα κέρδη δημιουργούν αφορολόγητο αποθεματικό και υπολογίζονται σύμφωνα με την δήλωση φορολογίας εισοδήματος. Το αποθεματικό υπόκειται σε φορολογία όταν διανεμηθεί, κεφαλαιοποιηθεί ή αναληφθεί.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που έχουν δημοσιευθεί στο ΔΙΑΥΓΕΙΑ, ελάχιστες είναι οι περιπτώσεις ένταξης στις διατάξεις του νόμου, ενώ ο μέσος όρος έγκρισης της υπαγωγής είναι 16 μήνες. Περαιτέρω, η θέση της Ελλάδας ως προς τη φύση και το εύρος του κινήτρου έναντι άλλων χωρών υστερεί σημαντικά. Σημειώνεται ότι στις περισσότερες χώρες το κίνητρο αφορά γενικότερα εκμετάλλευση πνευματικής ιδιοκτησίας (Intellectual Property) και της καινοτομίας, ενώ δεν είναι εστιασμένο αποκλειστικά στις ευρεσιτεχνίες.

Η πρόταση επιδιώκει να αναστρέψει την περιορισμένη παραγωγή / εκμετάλλευση της καινοτομίας και της πνευματικής ιδιοκτησίας, μέσα από ένα σύστημα εντατικότερης αξιοποίησης τους ως συστατικά εξωστρέφειας, ανταγωνιστικότητας και νέων θέσεων εργασίας. Η πρόταση προωθεί μια ενεργητική φορολογική πολιτική ισχυρών κινήτρων που ευθυγραμμίζουν της Ελλάδα με επιτυχημένες ευρωπαϊκές πρακτικές. Μέσα από τέτοια κίνητρα, η Ελλάδα γίνεται σαφώς ελκυστικότερος επενδυτικός προορισμός για σημαντικούς κλάδους που αξιοποιούν την πνευματική ιδιοκτησία ως μοχλό ανάπτυξης.

Η πρόταση περιλαμβάνει τα εξής:

- Να ενισχυθεί το κίνητρο, ώστε αντί για μετατιθέμενη φορολογία να μετατραπεί σε συγκεκριμένη φορολογική έκπτωση, με τη μορφή φορολογικής πίστωσης (tax credit) χωρίς χρονική διάρκεια και περιορισμούς.
- Να διευρυνθεί το αντικείμενο και να ενταχθούν καινοτομίες, συμπεριλαμβανομένης και της πνευματικής ιδιοκτησίας, οι οποίες δεν προστατεύονται με τυπικά διπλώματα ευρεσιτεχνίας (π.χ. λογισμικό, trademarks). Σε εναρμόνιση με το νέο πλαίσιο του ΟΟΣΑ περί διάβρωσης της φορολογικής βάσης και μεταφοράς των κερδών (BEPS), μπορεί να συμπεριληφθεί πνευματική ιδιοκτησία μόνο αν είναι λειτουργικά ισοδύναμη με δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, δηλαδή απαιτεί συνεχείς δαπάνες R&D για την ανάπτυξη και συντήρηση της.
- Η φορολογική ωφέλεια να ισχύει για όλο το διάστημα όπου η καινοτομία / ευρεσιτεχνία παράγει έσοδα. Ως αρμόδιος φορέας για την οριοθέτηση της καινοτομίας, η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας έχει τη δυνατότητα να παρέχει σχετική βεβαίωση προς τις φορολογικές αρχές.

Αναμενόμενα Αποτελέσματα

Δεδομένου ότι η Ελλάδα σήμερα δε διαθέτει επαρκές πλαίσιο για κίνητρα ευρεσιτεχνίας, δεν υπάρχουν σήμερα στη χώρα σημαντικές εκμεταλλεύσεις πνευματικής ιδιοκτησίας. Αναμένεται όποια πνευματική ιδιοκτησία αναπτύσσεται στην Ελλάδα, τελικά να εγκαθίσταται σε χώρα με ελκυστικό νομικό και φορολογικό πλαίσιο.

Με την ένταξη της καινοτομίας στο κίνητρο, η Ελληνική νομοθεσία θα υιοθετήσει τις βέλτιστες διεθνείς και ευρωπαϊκές πρακτικές. Έτσι, με τη μείωση του κόστους εκμετάλλευσης της καινοτομίας και της ευρεσιτεχνίας θα τονωθούν σημαντικοί κλάδοι που εκμεταλλεύονται την πνευματική ιδιοκτησία όπως:

- Η Φαρμακευτική βιομηχανία, για τα νέα φαρμακευτικά σκευάσματα και την εκμετάλλευση των ευρεσιτεχνιών
- Οι επιχειρήσεις Τεχνολογίας Πληροφορικής και Επικοινωνιών για την εκμετάλλευση λογισμικού.
- Ο τομέας της μεταποίησης ως προς την εκμετάλλευση πνευματικής ιδιοκτησίας και σύνθετων προϊόντων γενικότερα.

Η μετατροπή του κινήτρου από απλή αναβολή του φόρου σε σημαντική φορολογική ελάφρυνση θα οδηγήσει τις επιχειρήσεις να μειώσουν το πραγματικό κόστος των καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών που εκμεταλλεύονται. Η μείωση του κόστους των καινοτόμων προϊόντων αναμένεται ότι θα δημιουργήσει εναλλακτικά τις παρακάτω θετικές επιπτώσεις στην Ελληνική Οικονομία, όπως:

- Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων που έχουν σημαντική δραστηριότητα ανάπτυξης και εκμετάλλευσης καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών.
 - Ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών με πιθανό αποτέλεσμα τη βελτίωση της διεθνούς θέσης των επιχειρήσεων και την αύξηση των εξαγωγών.
 - Προσέλκυση επιχειρήσεων του εξωτερικού να μεταφέρουν αποτελέσματα καινοτομίας και ευρεσιτεχνίας στην Ελλάδα αλλά και τις παραγωγικές τους επενδύσεις.
 - Ενεργοποίηση των μη ενεργών επιχειρήσεων σε ανάπτυξη καινοτομίας.
- **Ενθάρρυνση ευρεσιτεχνιών και καινοτομίας. Έκπτωση φόρου για προσωπική εργασία σε έρευνα & καινοτομία.**

Καθιέρωση φορολογικού κινήτρου ώστε να ενισχυθεί η εξωστρέφεια και η ανταγωνιστικότητα μικρομεσαίων νεοφυών (start-up) επιχειρήσεων μέσω της ενθάρρυνσης της παραγωγής ευρεσιτεχνιών και καινοτομίας. Αφορά, επιχειρήσεις που πραγματοποιούν μέσω προσωπικής εργασίας του επιχειρηματία, έρευνα & καινοτομία, και οι οποίες με την εφαρμογή του κινήτρου θα μπορούν να τύχουν συγκεκριμένης μείωσης των φορολογητέων κερδών μέσω ενός καθορισμένου ποσού (π.χ. 20.000 €),

ένα και εφόσον η προσωπική εργασία ξεπερνάει αποδεδειγμένα ένα ελάχιστο ετήσιο όριο ωρών εργασίας (π.χ. 600 ώρες προσωπικής εργασίας σε έρευνα & καινοτομία). Για νέες επιχειρήσεις μπορεί να προβλέπεται περαιτέρω αύξηση της μείωσης των φορολογητέων κερδών (π.χ. 30.000 €). Η διαδικασία αναγνώρισης και επιμέτρησης των ωρών προσωπικής εργασίας σε έρευνα και καινοτομία θα είναι αντικειμενική και θα απαιτεί πιστοποίηση από εξωτερικό φορέα.

Αντίστοιχο φορολογικό κίνητρο ισχύει σήμερα στην Ολλάνδία.

• Υπερ-έκπτωση αποσβέσεων

Τι ισχύει σε άλλες χώρες

Το κίνητρο αποσκοπεί στην ενίσχυση των επενδύσεων σε πάγια στοιχεία τα οποία συνδέονται με την επιχειρηματική / παραγωγική δραστηριότητα και είναι προϋπόθεση νέων θέσεων εργασίας. Η ενθάρρυνση μπορεί να πάρει τη μορφή είτε της αναγνώρισης για σκοπούς φορολογίας αποσβέσεων επί των πάγιων στοιχείων στα οποία έχει επενδύσει η εταιρεία με ειδικούς συντελεστές πιο ευνοϊκούς από τους γενικούς συντελεστές αποσβέσεων είτε της αναγνώρισης ενός ποσού έκπτωσης (tax credit) από τον καταβλητέο από την εταιρεία φόρο εισοδήματος, το οποίο μπορεί να προσδιοριστεί ως ένα ποσοστό επί του κόστους επένδυσης.

Ενδεικτικά παραδείγματα χωρών είναι τα εξής:

- Γαλλία: Προβλέπεται προσωρινό φορολογικό κίνητρο, βάσει του οποίου για το χρονικό διάστημα από 15 Απριλίου 2015 μέχρι 14 Απριλίου 2016, εταιρείες που πραγματοποιούν επενδύσεις σε πάγια στοιχεία, δύναται να αναγνωρίζουν φορολογικά επιπρόσθετες αποσβέσεις σε ποσοστό 40% επί της αξίας κτήσης των πάγιων αυτών στοιχείων.
- Πορτογαλία: Προβλέπεται δυνατότητα έκπτωσης από τον καταβλητέο φόρο εισοδήματος ενός ποσοστού επί της αξίας επένδυσης και πιο συγκεκριμένα: (α) 25% της αξίας επένδυσης όταν η συνολική αξία είναι μέχρι €5εκ και (β) 10% της αξίας επένδυσης όταν η συνολική αξία ξεπερνά τα €5εκ.
- Κροατία: Προβλέπεται η δυνατότητα μείωσης του φόρου σε μία περίοδο που εκτείνεται σε 10 χρόνια. Το ποσοστό της μείωσης εξαρτάται από το ύψος της επένδυσης μπορεί να φτάσει και μέχρι το 100% του εταιρικού για επενδύσεις που υπερβαίνουν τα €3εκ.
- Ρουμανία: Βάσει εσωτερικής νομοθεσίας προβλέπεται ότι το κέρδος που επαναεπενδύθηκε για την αγορά καινούργιου εξοπλισμού και αφορά στην περίοδο από 1 Ιουλίου 2014 και μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2016 απαλλάσσεται από τον φόρο εισοδήματος, με την προϋπόθεση ότι ο εξοπλισμός αυτός θα χρησιμοποιηθεί από τον φορολογούμενο για χρόνο παραπάνω από το μισό της ωφέλιμης ζωής του και ότι σε κάθε περίπτωση ο χρόνος αυτός δε θα υπερβαίνει τα 5 έτη. Σημειώνεται ότι το μέτρο αυτό έχει περιορισμένη χρονική ισχύ.

- Ισπανία: Βάσει της εσωτερικής νομοθεσίας αναγνωρίζονταν μέχρι 1.1.2015 η δυνατότητα απαλλαγής 10% των φορολογητέων κερδών, με την προϋπόθεση επανεπένδυσης τους. Το μέτρο έπαυσε να ισχύ από 1.1.2015 και μετά.

Που στοχεύει το κίνητρο

Κεντρικός στόχος του κινήτρου είναι η έναρξη ενός ενάρετου αναπτυξιακού κύκλου (α) διαρκούς επιβράβευσης κερδών και άρα φορολογικών εσόδων (β) μετασχηματισμού τους σε παραγωγικές επενδύσεις (γ) δημιουργία πρόσθετων κερδών άρα νέων φορολογικών εσόδων και θέσεων εργασίας. Η πρόταση επιβραβεύει την επενδυτική απόδοση δίνοντας κίνητρο για ακόμη μεγαλύτερη κερδοφορία η οποία μπορεί να περιορίσει το κόστος των (τρεχουσών ή μελλοντικών) επενδύσεων.

Πρόταση

Έχοντας ως στόχο την επανεκκίνηση της επενδυτικής δραστηριότητας και την ενίσχυση της εξωστρέφειας, το φορολογικό μέτρο επιτάχυνσης των επενδύσεων θα πρέπει να παρέχεται σε επιχειρήσεις οι οποίες πραγματοποιούν παραγωγικές επενδύσεις (CAPEX), οι οποίες δεν λαμβάνουν καμία άλλη κεφαλαιακή κρατική ενίσχυση. Το φορολογικό μέτρο είναι οριζόντιο και αφορά όλες τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται εντός της Ελληνικής επικράτειας, ανεξάρτητα της περιφέρειας εγκατάστασης και της δραστηριότητας της επιχείρησης. Το οριζόντιο φορολογικό μέτρο έχει τα εξής χαρακτηριστικά:

1. Έχει συγκεκριμένη χρονική διάρκεια, καθώς στόχος του είναι η άμεση χρήση του από τις επιχειρήσεις εν μέσω οικονομικής ύφεσης και περιβάλλοντος από-επένδυσης. Προτείνεται να ισχύσει για τα έτη 2016 έως και 2022.
2. Το μέτρο παρέχει τη δυνατότητα υπερ-έκπτωσης των νέων παγίων που δημιουργούνται σε πρόσθετο ποσοστό 100%(συνολικά 200%), η οποία ενσωματώνεται στις ετήσιες αποσβέσεις των παγίων αυτών. Δεν μεταβάλλεται ο ωφέλιμος χρόνος ζωής των παγίων.
3. Νέα παραγωγική επένδυση νοείται η δημιουργία παραγωγικών παγίων (όχι υπό κατασκευή) στους λογαριασμούς παγίων της επιχείρησης, από την έναρξη ισχύος του μέτρου έως τη λήξη του.
4. Η ωφέλεια που προκύπτει υπολογίζεται με βάση τον ισχύοντα φορολογικό συντελεστή, που ισχύει σε κάθε έτος ωφέλιμης ζωής του παγίου. Σύμφωνα με το τρέχοντα συντελεστή 29%, η υπερέκπτωση 200% δημιουργεί πρόσθετο όφελος 29% επί της αξίας κτήσης των παγίων που εντάσσονται. Το κίνητρο ισοδυναμεί με μείωση του φορολογικού συντελεστή επί των κερδών. Είναι ανταποδοτικό, εφόσον η επιχείρηση δημιουργεί παραγωγικές επενδύσεις που εν τέλει παράγουν κέρδη.
5. Η υπαγωγή νέων επενδύσεων είναι άμεση, δεν απαιτείται έλεγχος / έγκριση ένταξης, καθώς η επιχείρηση αναλαμβάνει όλους τους κινδύνους της επένδυσης χωρίς αρχικές ενισχύσεις.

6. Η υπερέκπτωση ισχύει κατά τον υπολογισμό των αποσβέσεων, για κάθε ενταγμένο πάγιο και για όλες τις χρήσεις που απαιτούνται σύμφωνα με τη φορολογική νομοθεσία για την πλήρη απόσβεση του. Το ποσό της υπερέκπτωσης που προκύπτει, θα εκπίπτει από τα ακαθάριστα έσοδα της επιχείρησης και μειώνει τα φορολογητέα κέρδη, ή αυξάνει την μεταφερόμενη φορολογική ζημιά.
7. Η τυχόν ζημιά που προκύπτει από την υπερέκπτωση, μεταφέρεται χωρίς περιορισμούς για συμψηφισμό με κέρδη σε μελλοντικές χρήσεις. Έτσι δεν χάνεται η αποτελεσματικότητα του μέτρου για νεοϊδρυθείσες επιχειρήσεις ή για όσες επιχειρήσεις δεν έχουν τη δυνατότητα να συμψηφίσουν τη ζημιά εντός της προβλεπόμενης πενταετίας.

Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να γίνει έλεγχος συμβατότητας του μέτρου με τους κανόνες των κρατικών ενισχύσεων, ειδικά δε στην περίπτωση που τα ανωτέρω μέτρα εστιάσουν σε επιλεγμένες δραστηριότητες μόνο.

Αναμενόμενα αποτελέσματα

Οι επιχειρήσεις θα μετασηματίσουν φόρους σε νέες παραγωγικές επενδύσεις έτσι ώστε να αποδώσουν μελλοντικά. Επίσης, το μέτρο θα αποτελέσει σημαντικό αντிகίνητρο για τις από-επενδύσεις, καθώς η δυνατότητα μεταφοράς του οφέλους σε μελλοντικές χρήσεις για τις ζημιολύγες επιχειρήσεις θα δημιουργήσει κίνητρο διατήρησης και ενίσχυσης των υφιστάμενων επενδύσεων. Τέλος, η δημιουργία επενδύσεων θα δημιουργήσει άμεσες θέσεις εργασίας, κατά την φάση υλοποίησης των επενδύσεων, καθώς και άμεσες θέσεις εργασίας κατά την παραγωγική λειτουργία των επενδύσεων. Εκτιμάται ότι για κάθε 200.000€ επένδυσης θα δημιουργείται μία νέα θέση εργασίας.

• «Κυτίο καινοτομίας» – Patent Box / Innovation Box

Εννέα (9) χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν υιοθετήσει το φορολογικό πλαίσιο Patent Box το οποίο ουσιαστικά μειώνει το φορολογικό συντελεστή για κέρδη από άυλα περιουσιακά στοιχεία (π.χ. ευρεσιτεχνίες) σε ονομαστικό επίπεδο από 0%-15%.

Οι χώρες αυτές στις οποίες σήμερα ισχύει το συγκεκριμένο κίνητρο είναι το Βέλγιο, η Γαλλία, η Ουγγαρία, το Λιχτενστάιν, το Λουξεμβούργο, η Μάλτα, η Ολλανδία, η Ισπανία, το Ηνωμένο Βασίλειο. Στην Ιρλανδία είναι σε διαδικασία υιοθέτησης του συγκεκριμένου πλαισίου. Μέσω του συγκεκριμένου πλαισίου οι χώρες αυτές ενθαρρύνουν την παραγωγή καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών ενισχύοντας με αυτόν τον τρόπο την εξωστρέφεια των επιχειρήσεων.

Το πλαίσιο εφαρμόζεται για εταιρικά κέρδη, προσφέροντας ένα ειδικό ευνοϊκό φορολογικό καθεστώς για κέρδη τα οποία προκύπτουν από ευρεσιτεχνίες ή άλλα άυλα

περιουσιακά στοιχεία (π.χ. βιομηχανικά σχέδια, logo) τα οποία δημιουργήθηκαν εσωτερικά στην επιχείρηση.

Παράδειγμα πιθανής εφαρμογής στην Ελλάδα

Μια επιχείρηση έχει αναπτύξει ένα άυλο περιουσιακό στοιχείο για το οποίο έχει κατοχυρωθεί ευρεσιτεχνία. Κατά τη διάρκεια της χρήσης 20XX τα έσοδα τα οποία προέκυψαν από την εκμετάλλευση αυτής της ευρεσιτεχνίας ανήλθαν στο ποσό των 500.000 €, ενώ τα σχετικά κόστη ανήλθαν στο ποσό των 120.000 €. Το φορολογητέο εισόδημα που προκύπτει μόνο από αυτήν τη δραστηριότητα ανέρχεται στο ποσό των 380.000 €. Σήμερα με βάση τις γενικές φορολογικές διατάξεις ο ισχύον φορολογικός συντελεστής για τα νομικά πρόσωπα είναι 29% και ως εκ τούτου ο φόρος που θα προκύψει ανέρχεται σε 110.200 € (= 380.000€ * 29%).

Έστω ότι με τη θέσπιση φορολογικού πλαισίου Innovative Box στην Ελλάδα, ο φορολογικός συντελεστής για τα συγκεκριμένα κέρδη θα μειώνεται στο 1/5, ήτοι 5,8%. Στο συγκεκριμένο παράδειγμα ο φόρος εισοδήματος θα μειωνόταν στα 22.040 € και συνεπώς η φορολογική ωφέλεια θα ήταν 88.160 €.

Έτος 20XX	Σήμερα	Με Innovative Box
Έσοδα από ευρεσιτεχνία	500.000 €	500.000 €
Έξοδα	(120.000 €)	(120.000 €)
Φορολογητέα Κέρδη	380.000 €	380.000 €
Φόρος Εισοδήματος	110.200 €	22.040 €

• Οριζόντια μεταφορά φορολογικών ζημιών

Η Φορολογία Εισοδήματος (άρθρο 27, Ν.4172/2013) προβλέπει τη δυνατότητα μεταφοράς των φορολογικών ζημιών κάθε φορολογικού έτους, ώστε να συμψηφισθούν με επιχειρηματικά κέρδη μελλοντικών φορολογικών ετών. Συγκεκριμένα, το δικαίωμα μεταφοράς ζημιάς:

- Περιορίζεται χρονικά στα επόμενα πέντε (5) φορολογικά έτη, ενώ δεν είναι δυνατή η αναγωγή ζημιών σε προηγούμενα έτη.
- Χάνεται σε περίπτωση μεταβολής κατά 33% της ιδιοκτησίας του μετοχικού κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου, εκτός εάν η μεταβολή αυτή εξυπηρετεί αποκλειστικά εμπορικούς ή επιχειρηματικούς λόγους και δεν έχει σκοπό τη

φοροδιαφυγή ή τη φοροαποφυγή. Το δικαίωμα χάνεται για το φορολογικό έτος μεταβολής της μετοχικής σύνθεσης και για τα προηγούμενα πέντε (5) έτη.

- ο Δεν αφορά ζημιές αλλοδαπής. Οι εν λόγω ζημιές αλλοδαπής προέλευσης μπορούν να συμψηφισθούν με εισόδημα που προκύπτει από άλλα κράτη – μέλη της Ε.Ε. ή του Ε.Ο.Χ. εφόσον αυτό δεν απαλλάσσεται στη βάση εφαρμοστές Σύμβασης Αποφυγής Διπλής Φορολογίας.
- ο Δεν επηρεάζεται το δικαίωμα μεταφοράς των φορολογικών ζημιών όταν πραγματοποιείται συγχώνευση ή διάσπαση μόνο σε εφαρμογή του άρθρου 54 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Ν.4172/2013)

Επίσης για τη φορολόγηση ομίλων, η ελληνική φορολογική νομοθεσία δεν έχει θεσπίσει σύστημα φορολόγησης ομίλων, ούτε περιλαμβάνει διατάξεις αναφορικά με το ζήτημα της μεταφοράς της ζημιάς μεταξύ συνδεδεμένων (ημεδαπών) επιχειρήσεων στο πλαίσιο ενός ομίλου. Επίσης, η έλλειψη κανόνων φορολογικής ενοποίησης μεταξύ εταιρειών στον ίδιο όμιλο ισχύει τόσο για τους ομίλους που αποτελούνται από εταιρείες εγκατεστημένες στην Ελλάδα όσο και για τους ομίλους (και) από εταιρείες που είναι εγκατεστημένες στην αλλοδαπή.

Υφιστάμενη κατάσταση

Στο 2015 και έπειτα από έξι (6) χρόνια οικονομικής ύφεσης, έξι (6) στις δέκα (10) εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών εταιρείες εμφανίζουν ζημιές. Στην πράξη πληθώρα Ελληνικών επιχειρήσεων συσσωρεύουν ζημιές. Στο πλαίσιο αυτό καθίσταται επιτακτική η ανάγκη το σύνολο των συσσωρευμένων φορολογικών ζημιών να αξιοποιηθεί φορολογικά, ώστε να συμβάλλει στην αναπτυξιακή πορεία των εταιρειών μέσω του συμψηφισμού της ζημιάς με μελλοντικά κέρδη χωρίς χρονικούς περιορισμούς. Πρέπει να αναφερθεί ότι σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης μεγάλος αριθμός χωρών δε θέτουν κανένα χρονικό περιορισμό στη δυνατότητα αναγνώρισης ζημιών.

Επιπλέον προτείνονται προς εξέταση τα εξής:

- ο Να καταργηθεί η διάταξη περί απώλειας του δικαιώματος μεταφοράς φορολογικών ζημιών εάν μεταβληθεί η ιδιοκτησία της εταιρείας σε ποσοστό >33%.
- ο Οι φορολογικές ζημιές αλλοδαπής να μπορούν να συμψηφιστούν με κέρδη αλλοδαπής οποιασδήποτε προέλευσης και όχι μόνο ΕΕ/ΕΟΧ, με προϋπόθεση ότι υπάρχει ενεργή συμφωνία αποφυγής διπλής φορολογίας (ΣΑΔΦ).
- ο Η υιοθέτηση ενός συστήματος φορολόγησης ομίλου επιχειρήσεων. Από τα όσα ισχύουν διεθνώς μπορεί να προκύψει μια ομαδοποίηση τεσσάρων(4) εναλλακτικών επιλογών:
 1. Το μοντέλο της Φορολογικής ενοποίησης (“the consolidation model”) εφαρμόζεται στα περισσότερα ευρωπαϊκά κράτη (π.χ.

Γαλλία, Πορτογαλία, Ισπανία, Ιταλία, Λουξεμβούργο κ.α). Είναι δυνατός ο συμψηφισμός των ζημιών μιας εταιρείας μέλους του ομίλου με τα κέρδη άλλων εταιρειών του ομίλου.

2. Το σύστημα του φορολογικού ομίλου (“Organshaft”) εφαρμόζεται στη Γερμανία. Είναι δυνατός ο συμψηφισμός ζημιών εταιρειών ομίλου.
3. Το σύστημα του φορολογικού πλεονεκτήματος (“the group relief system”) εφαρμόζεται στη Μεγάλη Βρετανία. Επιτρέπει του συμψηφισμό ζημιών μεταξύ εταιρειών του ίδιου ομίλου. Πρακτικά, η μία παραιτείται του φορολογικού πλεονεκτήματος επί των ζημιών και η άλλη αποκτά το δικαίωμα να το επικαλεστεί.
4. Το σύστημα των εισφορών ομίλου (“the group contributions system”) εφαρμόζεται στις Σκανδιναβικές χώρες (π.χ. Σουηδία, Νορβηγία). Αναγνωρίζεται η δυνατότητα μεταφοράς φορολογικού αποτελέσματος μέσω «εισφορών» που εκπίπτουν στο επίπεδο της εισφέρουσας και αναγνωρίζονται ως εισόδημα προς συμψηφισμό στο επίπεδο της λήπτριας.

Αναμενόμενα αποτελέσματα

Με τη φορολογική αξιοποίηση των ζημιών μπορεί να ενθαρρυνθούν ζημιογόνες επιχειρήσεις στην προσπάθεια τους να επανέλθουν σε ρυθμούς ανάπτυξης και επενδύσεων, καθώς και να βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητα και η εξωστρέφεια των Ελληνικών επιχειρήσεων, έναντι των επιχειρήσεων που λειτουργούν σε χώρες του εξωτερικού με ευμενέστερα καθεστάτα.